
**'Ik
wil
al
mijn
dromen
verwezenlijken'**

Ze zijn niet voor één gat te vangen, de jongste generatie BN'ers uit de culturele hoek. Het zijn inspirerende persoonlijkheden die zich niet op één aspect van hun talent concentreren, maar zich ontpoppen als alleskunnners. Ze acteren in theater en film, staan in tv-series en -programma's, en profileren zich ook op andere gebieden. Het zijn multitalenten, zoals Carice van Houten, Kim van Kooten, Jacob Derwig, Hans Kesting, Waldemar Torenstra en de in Wildervank getogen Halina Reijn. De laatste onderscheidt zich in haar veelzijdigheid misschien nog wel het meest van haar collega's. Een gesprek over 'haar' generatie.

Door Nico de Boer

Halina Reijn (1975) heeft het druk, ontzettend druk. Toneel, film, tv-werk, de actrice draait er haar hand niet voor om.

Halina Reijn acteert, schrijft en is regelmatig op tv. Als tafeldame schuift ze eens in de maand aan bij Matthijs van Nieuwkerk in *De wereld draait door*. In de bioscoop is ze te zien in *Valkyrie*, waarin ze naast Tom Cruise speelt. Laatst schitterde ze in de telefoonmonoloog *La voix humaine* ("De menselijke stem") van Jean Cocteau. En ze is net terug uit Chicago, waar ze met haar vaste theatergezelschap Toneelgroep Amsterdam (TA) triomfen vierde met *Rouw siert Electra* van Eugène O'Neill. En nu zit ze alweer midden in de repetities van *Kreten en gefluister*.

"Ja, het is veel. Het is hard werken", zegt ze in Studio West in het Westelijk Havengebied te Amsterdam, direct na de repetitie van *Kreten en gefluister*. "Ik ben ook redelijk aan het eind van mijn Latijn", verzucht ze. Toch maakt ze allerminst een vermoeide indruk, eerder het integendeel. "Ach, het valt op zich allemaal ook wel mee. Ik vind mijn leven juist zo leuk, omdat het zoveel verschillende facetten heeft. Vóór onze generatie was het veel meer gescheiden. Je was een echte toneelacteur of je deed tv. Het is nu allemaal veel meer in elkaar over gaan lopen. Ook het commerciële en het alternatieve. Ik behoor tot het gesubsidieerde toneel en de alternatieve film, maar zit ook bij *De wereld draait door* en *RTL Boulevard*."

Daarom zijn in tegenstelling tot de acteurs van jouw generatie veel goede maar oudere toneelspelers bij het grote publiek vrijwel onbekend?

"Chris Nietvelt, Marieke Heebink en Anneke Blok zijn heel goeie actrices, maar mijn buurman kent ze niet. Jerroen Willems is een briljant acteur, maar mijn tante weet echt niet wie dat is. Daar werd ik vroeger kwaad om, nu niet meer, omdat ik weet dat de mensen die echt geïnteresseerd zijn toch wel komen kijken."

Hoe komt het dat jouw generatie zoveel tegelijk doet en in al die verschillende disciplines ook nog succesvol is?

"De generaties voor ons zijn veel meer opgevoed met het idee van: laat nou eerst maar eens zien of je dat kunt. Mijn generatie is pragmatisch, houdt van hard werken en is ambitieus. In de zin van: ik wil al mijn dromen verwezenlijken. Wij zijn opgevoed in een systeem waarin onze ouders ons erg hebben geprezen. Alles wat we deden was geweldig."

Een generatie dus met een overschot aan zelfvertrouwen?

"Ja. Wij kunnen alles tot het tegendeel bewezen is in plaats van we kunnen niks tot we bewijzen dat we iets kunnen. Ik ben erg dankbaar dat ik met liefde en warmte ben opgevoed. Het nadeel is dat je daardoor grenzeloos bent in wat je doet. Daardoor kun je nog wel eens oververmoeid raken."

En dreigt zelfoverschatting?

"Ik denk dat iedereen verschillende talenten heeft. Als je het leuk vindt, als je het wilt, als je durft te dromen, kun je alles waarmaken. Daar geloof ik in. Een generatiegenoot van mij zei in een interview: ik wil nog eens een documentaire gaan maken, een film regisseren, toneel spelen, een boek schrijven. Dat is óók een kant van ons, hè, dat verweende. Die zelfoverschatting ja. Daar moeten we voor waken. Het mag best wat genuanceerder."

"Ik vind echt dat wij een ontzettend verweende generatie zijn. Het is belangrijk dat we bewust zijn van de welvaart, van de luxe, dat we daar dankbaar voor zijn, nederig ook. Als we meer doordrongen zouden zijn van het feit dat het ongelooflijk en fantastisch is wat wij allemaal kunnen en mogen doen, dan ga je er ook meer van genieten. Als mensen klagen van: 'ik ben zo moe, iedereen wil wat van me, ik word zo geleefd', denk ik, hoor eens, het is je eigen keuze, hè?"

In 2005 verscheen je boek 'Prinsesje Nooitgenoeg', dat je nu zelf tot filmscript omwerkt. Was dat autobiografisch?

"Nee, wel een sleutelroman. Ieder personage kun je herleiden tot mensen die echt bestaan. Het boek is voor mij een metafoor voor iemand die volwassen wordt, iemand die eigenlijk zichzelf voor gek zet. Ik had ook een zekere woede over mijn generatie, meer over mezelf eigenlijk, en daar heb ik toen over geschreven."

Toneel is en blijft de basis?

"Toneel is doodeng. Het is eng en heftig, je ziet er tegenop, maar het trekt ook aan als een magneet. Ik vind het ontzettend leuk om te filmen, heerlijk voor de afwisseling, maar toneel is toch de oerdrift waar het allemaal begonnen is. Dat is en blijft mijn eerste en allergrootste liefde."

Je noemt jezelf 'een echt familiemens'. Je vrienden zijn 'mijn werk en mijn werk mijn vrienden'. Met je collega's van 'Valkyrie' heeft je ook nog steeds contact. Kun je werk en privé dan nog wel scheiden?

"Nee, ik kan dat niet scheiden en dat wil ik ook niet. Ik word ontzettend vervuld door die tweeëntwintig mensen van TA. Ik heb er ook wel eens ruzie mee, maar het zijn net mijn broers en zusters. Ik krijg heel veel liefde en aandacht. En omdat je ze zo goed kent, durf je ook heel ver te gaan in je acteren."

Laatst speelde TA, die ook over de grenzen steeds succesvoller is, 'Rouw siert Electra' in Chicago. De Amerikaanse critici waren lyrisch over je spel. Hoe was dat?

"Fantastisch. Amerika is geweldig om te spelen. Daar zijn ze zo gewend aan hyperrealistisch toneel. Er worden op het toneel nog echt aardappelen geschild en dat staat zo haaks op wat wij doen. Ik vergelijk het theater dat Ivo maakt wel met MTV. Heel erg hip, heel erg snel, maar tegelijkertijd zit er een boodschap in, een diepere laag."

"Ik voel me net een zendeling, want je wilt zo graag dat mensen zien wat wij maken. Toneel dat troost of juist verontrust. Laat je door elkaar schudden door ons toneel. Misschien is dat een beetje ouderwets, maar dat idealisme heb ik heel erg."

Je speelt nu in 'Kreten en gefluister'. Het is de toneelbewerking door Ivo van Hove van een niet zo bekende Bergman-film. Toch een typische Bergman?

"De film is prachtig! Een beetje underground, wat ouderwets, maar we maken er iets hips en modern van. Het gaat over drie zusters. De oudste gaat dood, de anderen begeleiden haar. Het stuk toont de mooie kant van het sterven. Maar er is ook de banale, vieze kant van doodgaan, die ik zelf ook ken. De stervende heeft geen lichaam meer, het is door de ziekte lelijk geworden. Toch ervaart ze een soort innerlijke rust, accepteert ze haar situatie. Ach, iedereen heeft er wel eens mee te maken. Wat gebeurt er met je en de omgeving als iemand overlijdt en wat doet het met de onderlinge verhoudingen? Ik ben nu heel druk met mijn werk bezig. Bij zo'n stuk denk je na over jezelf: ben ik nu aan het leven of werk ik alleen maar?"

■ VOORSTELLING

De voorstelling 'Kreten en gefluister' van Toneelgroep Amsterdam is wo. 30 en do. 31 mrt te zien in de Stadsschouwburg, Groningen. 'La voix humaine' is hier volgend seizoen te zien. Voor meer info: www.toneelgroepamsterdam.nl

Halina Reijn,
van de generatie
van alleskunnners

Halina Reijn heeft het druk, ontzettend druk. Toneel, film, tv-werk, de actrice draait er haar hand niet voor om.

Foro: GPD/PR